

За біологічною врожайністю достовірної різниці між варіантами не встановлено, хоча такі елементи структури врожаю, як кількість зерен у колосі, маса 1000 зерен за дії Добродію збільшувалися відповідно на 13 % і 3 %, порівняно з контролем. Зменшення густоти продуктивного стеблостою перед збиранням пшениці нівелювало збільшення елементів структури колоса, від-

носно контролю. Тому врожайність пшениці за дії Добродію була такою ж як в контролі. За дії Добродію (0,25 л/т) вміст білка в зерні достовірно збільшувався на 1,3 в. п., вміст клейковини – на 4,9 в. п. за рахунок чого підвищився клас зерна з III до II. Отже, обробка насіння і вегетуючих рослин ОМД Добродій (0,25 л/т і 5,0 л/га) достатня для підвищення якості зерна пшениці озимої.

УДК [631.8:633.854.78](477.7)

Еременко О. А., канд. с.-г. наук, докторант кафедри «Рослинництво»

e-mail: ok.eremenko@mail.ru

Каленська С. М., доктор с.-г. наук, завідувач кафедри «Рослинництво»

e-mail: svitlana.kalenska@gmail.com

Національний університет біоресурсів та природокористування України

Калитка В. В., доктор с.-г. наук, професор кафедри «Рослинництво»

Таврійський державний агротехнологічний університет

e-mail: Valentinakalitka46@mail.ru

ВПЛИВ РЕГУЛЯТОРА РОСТУ РОСЛИН АКМ НА ПОСІВНІ ЯКОСТІ НАСІННЯ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ (F₁)

В зв'язку з підвищенням попиту на насіння гібридів соняшнику зростають вимоги до ділянок гібридизації, де вирощується насіння гібридів (F₁), в першу чергу, до агротехнічних прийомів, що відповідають біології та екології культури та забезпечують отримання високого врожаю. В даний час, поряд з генетико-селекційними методами, не менш важливим видається розробка технологічних способів вирішення цієї проблеми шляхом стимуляції ростових та репродуктивних процесів за допомогою застосування регуляторів росту рослин (РРР) на різних етапах онтогенезу, що є ефективним засобом підвищення насінневої продуктивності лінії та гібридів соняшнику.

Мета досліджень – дослідити вплив РРР АКМ на посівні якості насіння соняшнику материнської та батьківської ліній.

Дослідження проводили в лабораторії моніторингу якості ґрунтів та продукції рослинництва НДІ Агротехнологій та екології ТДАТУ на насінні материнської та батьківської ліній гібридів соняшнику Альфа, Логос і Персей. Концентрація д. р. АКМ була в межах від 0,00015 г/л до 0,15 г/л. Посівні якості насіння визначали в рулонах за загальноприйнятною методикою.

Використання методів передпосівної обробки насіння активізує процеси саморегуляції і спри-

яє підвищенню схожості та стійкості проти несприятливих зовнішніх чинників. Слід відзначити залежність дії АКМ від концентрації д. р. (іонол, диметилсульфоксид). Нами встановлено, що інкрустація насіння соняшнику материнської та батьківської ліній РРР АКМ у різних концентраціях призводить до стимуляції проростання, або його пригнічення. Насіння батьківської лінії усіх досліджуваних гібридів мають більшу енергію проростання та лабораторну схожість, ніж материнської. Найбільший позитивний вплив на проростання насіння соняшнику як материнської, так і батьківської ліній проявляв АКМ у концентрації д. р. 0,0015 г/л. Так, енергія проростання підвищувалась по відношенню до контролю на 0,8–12,8 в. п. (♂) та 0,4–10,7 в. п. (♀), а лабораторна схожість – на 2,3–6,1 в. п. (♂) та 3,5–6,2 в. п. (♀).

Суттєвою перевагою АКМ у концентрації 0,0015 г/л є також відсутність достовірної різниці між енергією проростання і схожістю насіння, що в польових умовах сприятиме скороченню періоду сівба-сходи і одержанню більш рівномірних сходів. Саме тому ми пропонуємо застосовувати РРР АКМ на насінні материнської та батьківської ліній у концентрації д. р. 0,0015 г/л.